

Linuxos színpadtechnika

A nyílt forráskód előnyei közé tartozik, hogy Linux-szal az általánosan megszokott felhasználási területektől merőben eltérő helyeken is találkozhatunk.

Hazánk fővárosa joggal lehet büszke színházaira, színművészeire, de természetesen hiba lenne megfeledkezni azokról a szorgos szakemberekről, akik munkája nélkül nem jöhetne létre az előadás – gondolok itt a díszletezőkre, az öltöztetőkre, a hang- és fénytechnikusokra.

Abban a szerencsében részesültem, hogy hazánk egyik legismertebb befogadósínházának a kulisszái mögé tekinthettem be, amely akár hetente képes a nagyerdeműt új előadással meglepni.

Gondolom, ebből a kis felvezetőből már sokan tudják, hogy a Thália Színházat próbáltam jellemezni.

A művészbejárótól öltözőkkel szegélyezett folyosó visz a színpadra, ahol az ügyelőpult mellett méreteit tekintve egy laptopra emlékeztető grafikus terminál vonta magára a figyelmemet.

Mint *Major Attila* színpadmestertől megtudtam, ez a szerény szerkezet a zsinórpadlás legtetéjén lévő kiszolgálógép egyik terminálja, és feladatát tekintve

jától a CAT (Computer által támogatott színház) nevet kapta (☞ <http://www.goodland.lu>).

Megsimogattam a cicát, majd új kísérőmmel, *Bodon Károly* úrral átsétáltunk a színpaddal szembeni legmagasabb páholyba, ahol régi színházi szokás szerint sötétített üvegtáblák mögé rejtve a világosítás vezérlőközpontja található.

A helyiségbe lépve egy hagyományos fénytechnikai vezérlőpulttal és négy karakteres színes monitorral találtam szembe magam. Az ADB vision 10/t rendszer Belgiumból, pontosabban Brüsszselből származik. Megalkotója, *Andrian Dee Bocker* (☞ <http://www.adb.de>) maga is gyakorló fővilágosító, és mivel többféle fénytechnikai pulttal is volt szerencséje dolgozni, úgy döntött, hogy olyan technikát készít, amely tökéletesen megfelel a kívánalmaknak, és megbízhatóság területén magasan túlszárnyalja elődeit.

A pult érdekessége, hogy ránézésre jól kezelhető, gondosan átgondolt kezelőfelületet látunk, ami a megszokott gombokat, potenciométereket tartalmazza, belül azonban egy teljesen hagyományos Pentium II-es alaplap végzi a háttér munkát, illetve az asztal alatt a mentőegység (backup) található, mely első ránézésre egy szerény kis kiszolgálóra emlékeztet.

Bodon Károlyt arról faggattam, hogy mit is tud az ADB, mire használják, és miért éppen ezt alkalmazzák.

„Fontos megemlítenem, hogy az ADB-n Linux fut. Miért? Mert ennél megbízhatóbbat még nem sikerült találnunk. DMX 512 jellel kommunikál, ami 1990 óta elfogadott UISTT-szabvány. Tudom, ez így nem sokat mond, de a lényeg az, hogy 2×512, azaz 1024 csatornát tudunk használni, amin belül 60 jel áll rendelkezésünkre. Egy jel egy világosítási kép. Például egy pörgő-forgó lámpa átlagosan 8–40 jelet kap, így a nálunk található 22 awab motorikus kengyel és az 50 rolnis színváltót, meg az egyéb egységeket tökéletesen tudjuk működtetni (☞ <http://www.adb.be>).”

Szerettem volna a pultot a gyakorlatban is kipróbálni, de erre sajnos nem volt lehetőség, mivel éppen egy francia produkció színpadra állítása zajlott.

A háttérbe húzódva szemléltem, milyen hihetetlenül gyorsan programozzák az előadást. Már nem is csodálkoztam különösebben azon, hogy egy előadáshoz akár egy nap alatt képesek mindent beállítani, bár bonyolultabb produkciók esetében ez akár egy hetet is igénybe vehet. Melegséggel telt szívvel távoztam a színházból. A Linux ismét bebizonyította, hogy a nyílt, szabadon felhasználható forráskód előnyeit az élet szinte minden területén kamatoztathatjuk.

Gibizer Tibor

(gibzo@linuxmania.hu)

Újságíró, immár hét éve a Linux elkötelezett híve. Imádja a kutyákat, a kerékpározást és az autós csavargást.

1. kép

2. kép

3. kép

4. kép

1. kép Központi kiszolgáló és a háttértároló
2. kép ADB vision 10/t világosító pult
3. kép Az ADB vision 10/t kezelőfelülete, mely a kézi vezérlést is lehetővé teszi
4. kép Beállító terminál, lényegében itt történik a csatornák kiválasztása

a díszletek mozgatását végzi – milliméter pontosan.

Képes arra, hogy az előre megtervezett folyamatokat egy gombnyomásra véghezvigye. Tehát csak annyit tesz, hogy az adott pillanatban az egyik díszletet felemeli, például 4 méterre, miközben a másikat 6 méterre leengedi és így tovább. Viszont ezt bármikor hajlandó megtenni, óramű pontossággal. Talán nem is kell megemlítenem, hogy a feladat ellátására Linuxot használnak, ami egy kellemesen szerény, kimondottan a feladatra összpontosító grafikus, azaz X-felületen tart kapcsolatot a mesterrel. Természetesen igyekeztem kifagatni Attilát, hogy miért pont linuxos gépet használnak. Nem volt más választási lehetőség, esetleg a vételár mértéke döntött a beszerzésnél? „Végtelenül egyszerű erre a magyarázat. Természetesen volt és van is más lehetőség, azonban nekünk az volt a legfontosabb, hogy olyan technikát vegyünk, ami hosszútávon is megbízható. Nem az ár döntött, hiszen egy ilyen technikában a program értéke a körülötte található berendezések árához viszonyítva elenyésző. Ő a mi kis cicánk, mert csak így becézzük, hiszen luxemburgi aty-